

Марина Касьянова, к. і. н., докторант

Київський національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, Україна

ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНЦІВ В МІГРАЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Maryna Kasianova, PhD in History, ScD candidate

National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine

LEGAL STATUS OF UKRAINIANS BY MIGRATION LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF BELARUS OF THE LATE 20TH – EARLY 21ST CENTURY

The article researches legal rules and analyzes legal status of Ukrainians in migration legislation of Belarus in late 20th – early 21st century. Any territorial displacement, especially outside native country, should be regulated by international law. In this paper we consider the documents of relevant international organizations, declarations, treaties, conventions, pacts and agreements of interstate level. Analysis of legal provisions of the Republic of Belarus, which determine legal status of foreign citizens and stateless persons, reveals Minsk specific approach to migration issues. That is why the governments of both countries – Ukraine and Belarus – need to improve the regulatory framework in order to promptly and adequately respond to challenges of migration between countries.

Key words: migration, migration process, migration legislation, Ukraine, the Republic of Belarus

Будь-яке переміщення за межі власної країни потребує залучення системи міжнародного права, що регулює це питання. У нашому випадку мова йде про документи відповідних міжнародних організацій, декларації, договори, конвенції, пакти та угоди міждержавного рівня.

Метою статті є дослідження законодавчих документів та визначення правового становища українців в міграційному законодавстві Республіки Білорусь кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Джерельну базу публікації становить Конституція Республіки Білорусь¹, закони Республіки², постанови³ та ін.

Основою білоруського національного законодавства є Конституція Республіки. В ній визначаються межі прав та обов'язків як білоруських громадян, так і представників інших держав, що перебувають на території країни. З приводу останнього в статті 11 основного закону Республіки Білорусь зазначено, що іноземні громадяни та особи без громадянства користуються тими самими правами та свободами, виконують ті самі обов'язки на білоруській землі, що й громадяни цієї держави. Виключення до цього твердження визначаються самою Конституцією, законами та міжнародними угодами⁴.

¹ Конституція Республіки Білорусь (с изменениями и дополнениями, принятыми на республиканских референдумах 24 ноября 1996 г. и 17 октября 2004 г.). Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. <<http://www.pravo.by/main.aspx?guid=14551>>

² Закон о правовом положении иностранных граждан и лиц без гражданства в Республике Беларусь 1993. Народная газета, 182-183; Закон о правовом положении иностранных граждан и лиц без гражданства в Республике Беларусь 2010. Демоскоп Weekly <http://demoscope.ru/weekly/knigi/zakon/zakon_0104.html>

³ Постановление об утверждении правил включения иностранных граждан и лиц без гражданства в список лиц, которым отказано в выезде из Республики Беларусь, и исключения иностранных граждан и лиц без гражданства из этого списка, а также порядка ведения такого списка 2010 (Совет Министров Республики Беларусь). Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 175.

⁴ Конституция Республики Беларусь (с изменениями и дополнениями, принятыми на республиканских референдумах 24 ноября 1996 г. и 17 октября 2004 г.). Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. <<http://www.pravo.by/main.aspx?guid=14551>>

Ключовим нормативним правовим актом, який регламентував права та обов'язки іноземних громадян та осіб без громадянства на білоруській території, протягом більшої частини досліджуваного періоду був Закон Республіки Білорусь «Про правове становище іноземних громадян і осіб без громадянства в Республіці Білорусь», прийнятий в 1993 році¹. 4 січня 2010 року він був змінений на вдосконалений документ – закон № 105-3 під тією самою назвою². Останній документ закріплює ряд термінів, які застосовуються в міграційній сфері (стаття 1), встановлює порядок в'їзду та виїзду іноземців (Глава 2) окреслюючи при цьому випадки, коли іноземцям не дозволяється в'їзд або їх право на виїзд може бути обмежене (статті 30-35), визначає механізми оскарження рішень та дій (бездіяльності) державних органів та посадових осіб в цій площині (Глава 6).

На виконання вимог законів 1993 та 2010 років була спрямована низка документів білоруського уряду. Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь № 1054 від 14 липня 2010 року³ визначала порядок ведення списку осіб, яким було відмовлено у виїзді з Республіки Білорусь, та встановлювала механізм виключення іноземців з нього. Підстави для включення в список в основному були пов'язані з наявністю кримінального чи адміністративного переслідування по відношенню до іноземців; невиконанням ними майнових обов'язків; наявними протиріччями з інтересами національної безпеки Білорусі. Зазначений список є своєрідним банком даних у вигляді інформаційно-технічної системи, який функціонує з метою організації інформаційної взаємодії державних органів Республіки Білорусь. Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь № 145 від 3 лютого 2006 року⁴ окреслювала перелік місць та об'єктів, для відвідування яких іноземцям необхідний спеціальний дозвіл. Вона також визначила державні органи та інші організації, уповноважені видавати такі дозволи. Візові правила були затверджені Постановою Ради Міністрів № 1065 від 15 липня 2010 р.⁵. Вона визначила види віз та процедуру їх видачі іноземцям, а також встановила порядок дій посадових осіб дипломатичних представництв та консульських установ Республіки Білорусь, інших державних органів при розгляді звернень по візових питаннях. Порядок запрошення іноземців до Республіки Білорусь релігійними об'єднаннями, зареєстрованими на території держави, з метою виконання релігійної діяльності встановлювався Постановою Ради Міністрів № 123 від 30 січня 2008 року⁶. На регламентацію порядку в'їзду іноземців з метою навчання було спрямовано Постанову Міністерства внутрішніх справ та Міністерства освіти № 175/39-а від 25 липня 2007 р «Про затвердження інструкції про порядок погодження підрозділами по громадянству і міграції органів внутрішніх справ запрошень на навчання іноземних громадян і осіб без громадянства в Республіку Білорусь»⁷. Воно визначає, що білоруські заклади освіти та наукові організації зобов'язані погоджувати в відповідних органах запрошення на навчання, які вони направляють іноземцям. Порядок перетину державного кордону при в'їзді та виїзді з території Республіки Білорусь визначається Постановою Державного прикордонного комітету країни № 28 від 30 квітня 2009 року «Про порядок проходження прикордонного контролю в пунктах пропуску через державний кордон Республіки Білорусь громадянами Республіки Білорусь, іноземними

¹ Закон о правовом положении иностранных граждан и лиц без гражданства в Республике Беларусь 1993. Народная газета, 182-183.

² Закон о правовом положении иностранных граждан и лиц без гражданства в Республике Беларусь 2010. Демоскоп Weekly. <<http://demoscope.ru/weekly/knigi/zakon/zakon0104.html>>.

³ Постановление об утверждении правил включения иностранных граждан и лиц без гражданства в список лиц, которым отказано в выезде из Республики Беларусь, и исключения иностранных граждан и лиц без гражданства из этого списка, а также порядка ведения такого списка 2010 (Совет Министров Республики Беларусь). Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 175, 5/32190.

⁴ Постановление об утверждении перечня мест, для посещения которых, и объектов, для въезда на территорию которых и пребывания на ней иностранным гражданам, лицам без гражданства необходимо специальное разрешение, а также государственных органов и иных организаций, уполномоченных выдавать такие разрешения 2010 (Совет Министров Республики Беларусь). Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 24, 5/17223.

⁵ Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь (2010), 186.

⁶ Постановление Об утверждении Положения о порядке приглашения иностранных граждан и лиц без гражданства в Республику Беларусь в целях занятия религиозной деятельностью 2008 (Совет Министров Республики Беларусь). Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 31.

⁷ Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь (2007), 196.

громадянами та особами без громадянства»¹. Порядок виїзду з Республіки Білорусь осіб без громадянства, які постійно проживають в цій державі, було визначено Постановою Ради міністрів Республіки Білорусь № 195 від 29 березня 1994 року². Він відповідає процедурі, встановленій для громадян Білорусі.

Щодо перебування іноземців на території Республіки Білорусь слід відзначити, що національне законодавство визначило три режими їхнього знаходження на білоруській землі: тимчасове перебування, тимчасове проживання та постійне проживання. Положення законів в цьому контексті уточнює Постанова Ради Міністрів № 73 «Про затвердження правил перебування іноземних громадян і осіб без громадянства в Республіці Білорусь»³. В Правилах перебування іноземців в Білорусі, затверджених цією Постановою, детально регламентується порядок пересування іноземців, вибору ними місця перебування та місця проживання) в межах території республіки, порядок оформлення іноземцями реєстрації, продовження терміну тимчасового перебування, отримання дозволу на тимчасове проживання. Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь № 142 від 03 лютого 2006 р. «Щодо Положення про порядок використання міграційної карти та її форми»⁴ затвердила єдину форму міграційної карти, яка заповнюється іноземцем при в'їзді в республіку і яка служить для здійснення контролю за тимчасовим перебуванням або тимчасовим проживанням іноземців на білоруській території. Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь № 994 від 1 липня 2010 року «Про центральний банк даних обліку іноземних громадян та осіб без громадянства, які перебувають в Республіці Білорусь»⁵ визначає, що відповідна структура створюється і підтримується в межах Міністерства внутрішніх справ з метою зберігання та використання зібраної інформації про приїжджих з-за кордону. Постанова Ради Міністрів № 144 від 3 лютого 2006 «Про затвердження положення про порядок видачі іноземним громадянам та особам без громадянства дозволів на постійне проживання в Республіці Білорусь»⁶, доповнена відповідними змінами в 2010 році, деталізує порядок видачі іноземцям дозволів на постійне проживання в країні; визначає порядок розгляду звернень іноземців про видачу дозволів на постійне проживання; регламентує контроль, здійснюваний за постійним проживанням іноземців з боку держави; встановлює правові підстави анулювання дозволів на постійне проживання; визначає права та обов'язки іноземців, які здійснюють транзитний проїзд через територію Республіки Білорусь. Правові підстави надання медичної допомоги іноземцям визначені в Листі Міністерства охорони здоров'я Республіки Білорусь від 23 квітня 2009 року № 02-2/732-490⁷.

Згідно білоруського законодавства іноземці мають право на працю на території республіки. Ця сфера правових відносин регулюється Законом № 225-3 від 30 грудня 2010 р. «Про зовнішню трудову міграцію»⁸. Втім, він стосується тільки двох категорій працівників:

- громадян Білорусі та іноземців, які постійно проживають в країні та працевлаштувалися за кордоном;

- іноземців, які не мають дозволів на постійне проживання в країні, і які здійснюють трудову діяльність в Республіці Білорусь.

Механізм реалізації права іноземців на працю передбачений в Постанові Міністерства внутрішніх справ Республіки Білорусь № 264 від 23 листопада 2004 р.⁹. Постанова Ради Міністрів

¹ *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь* (2009), 118.

² *Постановление о порядке оформления документов для выезда из Республики Беларусь лицам без гражданства, постоянно проживающим в Республике Беларусь 1994* (Совет министров Республики Беларусь). *Собрание постановлений Правительства Республики Беларусь*, 9, 155.

³ Бахур, О. (2011). *Система миграционного законодательства в республике Беларусь*. КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка, 11/13, 3.

⁴ *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь* (2006), № 26.

⁵ *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь* (2010), № 161.

⁶ *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь* (2006), № 24.

⁷ Бахур, О. (2011). *Система миграционного законодательства в республике Беларусь*. КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка, 11/13, 4.

⁸ *Закон о внешней трудовой миграции* от 30 декабря 2010 г. № 225-3. *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 4.

⁹ *Постановление об утверждении инструкции о порядке выдачи иностранным гражданам и лицам без гражданства специальных разрешений на право занятия трудовой деятельностью в Республике Беларусь* от 2004 (Министерство внутренних дел Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 192.

Республіки Білорусь № 885 від 30 червня 2011 р.¹ регулювала порядок надання послуг з підбору персоналу з числа іноземців, які не мають дозволів на постійне проживання в Республіці Білорусь. Її положення були конкретизовані Постановою МВС № 247 від 7 липня 2011 р.². Затверджена останнім документом Інструкція визначає порядок видачі дозволу на залучення в Білорусь іноземної робочої сили і спеціального дозволу на право займатися трудовою діяльністю.

Правову основу протидії незаконній міграції в Республіці Білорусь визначає Указ Президента Республіки Білорусь № 518 від 2 жовтня 2010 р. «Про державну програму протидії торгівлі людьми, нелегальній міграції та пов'язаним з ними протиправним діям на 2011 – 2013 роки»³. Відповідальність за означену протиправну діяльність в сфері міграції населення передбачена Кодексом Республіки Білорусь про адміністративні правопорушення № 194-З від 21 квітня 2003 р. (статті 23.29, 23.55)⁴ та Кримінальним кодексом Республіки Білорусь № 275-З від 9 липня 1999 р. (статті 371, 371-1, 371-2)⁵. Одним із заходів, спрямованих на протидію незаконній міграції, є встановлення особи іноземців. Постанова Ради Міністрів Білорусі № 892 від 10 червня 2010 р.⁶ затвердила Положення про порядок проведення ідентифікації їхньої особистості. Дане Положення було розроблено відповідно до статті 63 згаданого вище Закону №105-З. Ним було визначено що ідентифікація особистості іноземця проводиться, коли він не має дійсних документів, що засвідчують особу. При цьому встановленню підлягають громадянство, прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), дата народження.

Білоруське законодавство також встановлює правові підстави депортації та висилки з країни іноземців. У зв'язку з цим слід зазначити, що відповідно до статті 6.2. Кодексу про адміністративні правопорушення⁷ депортація є одним з видів адміністративних стягнень і являє собою адміністративне видворення за межі Республіки Білорусь іноземця. Натомість висилка не є покаранням і застосовується в інтересах національної безпеки, громадського порядку, захисту моральності, здоров'я населення, прав і свобод громадян Білорусі та інших осіб, якщо іноземець не може бути підданий депортації. Рішення про висилку приймається органом внутрішніх справ або органом державної безпеки⁸. Детально механізм і порядок здійснення депортації та висилки, відшкодування витрат, пов'язаних з ними, визначається Постановами Ради Міністрів Республіки Білорусь № 146 від 3 лютого 2006 р.⁹ та № 333 від 15

¹ *Постановление об утверждении порядка оказания юридическими лицами и индивидуальными предпринимателями услуг по подбору персонала из числа иностранных граждан и лиц без гражданства, не имеющих разрешений на постоянное проживание в Республике Беларусь 2011* (Совет Министров Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 78.

² *Постановление об утверждении Инструкции о порядке выдачи разрешения на привлечение в Республику Беларусь иностранной рабочей силы и специального разрешения на право занятия трудовой деятельностью в Республике Беларусь и признании утратившими силу некоторых постановлений Министерства внутренних дел Республики Беларусь 2011* (Министерство внутренних дел Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 83.

³ *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь* (2010), № 238.

⁴ *Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях 2003. Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 63.

⁵ *Уголовный кодекс Республики Беларусь 1999. Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 76.

⁶ *Постановление об утверждении положения о порядке проведения идентификации личности иностранного гражданина или лица без гражданства, пребывающего в Республике Беларусь и не имеющего документа для выезда за границу, и формы справки, подтверждающей личность иностранного гражданина или лица без гражданства 2010* (Совет Министров Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 145.

⁷ *Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях 2003. Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 63.

⁸ Бахур, О. (2011). *Система миграционного законодательства в республике Беларусь*. КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка, 11/13, 6.

⁹ *Постановление об утверждении положения о порядке осуществления высылки иностранных граждан и лиц без гражданства из Республики Беларусь и признании утратившими силу некоторых Постановлений Совета Министров Республики Беларусь по вопросам депортации таких лиц 2006* (Совет Министров Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, 24.

березня 2007 р.¹. Перша стосується питань висилки, друга – процедури депортації. Крім того, Постановою Ради Міністрів № 1592 від 15 жовтня 1999 р.² передбачається створення місць для тимчасового утримання іноземців, які підлягають депортації.

Питання реадмісії в Республіці Білорусь в даний час слабо розроблені на правовому рівні через складнощі укладення двосторонніх міжнародних договорів. У даній сфері діє Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь № 1918 від 31 грудня 2010 р. «Про затвердження Положення про порядок передачі суміжним державам іноземних громадян і осіб без громадянства, які порушили правила прикордонного руху, встановлені міжнародними договорами Республіки Білорусь, або втратили документи, за якими вони в'їжджали в Республіку Білорусь за правилами прикордонного руху»³.

Таким чином, можна відзначити, що в даний час в Республіці Білорусь сформоване міграційне законодавство, яке дозволяє регулювати міграційні потоки та контролювати перебування іноземців в країні. Основною тенденцією розвитку міграційного законодавства Білорусі на сучасному етапі є проведення його уніфікації з міграційним законодавством Російської Федерації. Це обумовлено створенням Союзної держави Росії і Білорусі.

Експерти вважають, що подальший розвиток та вдосконалення білоруського міграційного законодавства має бути спрямоване на підвищення ефективності управління міграційними процесами. Разом з тим вони наголошують, що недостатньо уваги сьогодні приділено в ньому регулюванню трудової міграції. Дослідники підкреслюють, що вирішити задачу стимулювання трудової міграції можливо тільки шляхом розробки дієвого механізму її регулювання – за рахунок визначення соціальних гарантій та умов зайнятості для трудових мігрантів, регулювання процесів інтелектуальної міграції⁴. Така практика, на жаль, не знайшла належного відображення в білоруських нормативних документах.

Аналіз правових норм, що діють на території Республіки Білорусь та визначають правовий статус й правовий стан іноземних громадян й осіб без громадянства, розкриває специфічний підхід Мінська до міграційної проблеми. Він дозволяє поділити всіх, хто в'їжджає на територію держави, на п'ять категорій. До них відносяться:

- особи, що прибули з країн далекого зарубіжжя за дійсними паспортами чи документами, що їх замінюють, за наявності імміграційної візи, яку видали у встановленому порядку (в тому числі – дозволу на навчання);

- особи, що прибули з метою отримання статусу біженця;

- особи, що прибули з метою отримання притулку;

- громадяни та особи без громадянства з країн СНД, що постійно там проживають;

- громадяни Російської Федерації й особи без громадянства, що постійно проживають на території РФ⁵.

Для кожної категорії мігрантів встановлюється відповідний режим в'їзду, перебування, пересування та виїзду за кордони Білорусії. Національне білоруське законодавство та низка угод з іншими країнами (в тому числі – з Україною) регулює міграційні процеси. В той же час доволі часто виникають складнощі у вирішенні певних специфічних питань. Наразі наявна система правових актів достатньо детально визначає правовий статус й правове становище лише осіб, що відносяться до першої та другої категорії. Однак на практиці все частіше з'являються випадки, коли особи, що прибули в Білорусію на навчання, використовують цей законний канал в'їзду, маючи насправді зовсім інші наміри. Після приїзду вони поступово розчиняються у місцевому населенні,

¹ *Постановление об утверждении Положения о порядке депортации иностранных граждан и лиц без гражданства 2007* (Совет Министров Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 69.

² *Постановление о порядке создания мест для временного содержания иностранных граждан и лиц без гражданства, подлежащих депортации 1999* (Совет Министров Республики Беларусь). *Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь*, № 82.

³ Бахур, О. (2011). *Система миграционного законодательства в республике Беларусь*. КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка, 11/13, 6-7.

⁴ Бахур, О. (2011). *Система миграционного законодательства в республике Беларусь*. КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка, 11/13, 7.

⁵ Бахур, О. (2005). Беларусь в контексте региональных миграционных процессов. Субрегиональное сотрудничество. *Перспективы белорусских еврорегионов: материалы междунар. науч. конф.* Минск, 15–27.

поповнюючи статистику нелегальних мігрантів. Саме тому урядам як України, так і Республіки Білорусь необхідно з кожним роком вдосконалювати нормативну базу для того, щоб своєчасно та адекватно реагувати на нові виклики міграційного руху між країнами.

References:

1. Bahur, O. (2005). Belarus' v kontekste regional'nyh migracionnyh processov. Subregional'noe sotrudnichestvo [The system of immigration legislation in the Republic of Belarus]. *Perspektivy belorusskih evroregionov: materialy mezhdunar. nauch. konf.* [Prospects of Belarusian Euroregions: Proceedings of the international. scientific. conf.] Minsk, 15–27. [in Russian].
2. Bahur, O. (2011). Sistema migracionnogo zakonodatel'stva v respublike Belarus' [The system of immigration legislation in the Republic of Belarus]. *KARIM-Vostok – Konsorcium prikladnyh issledovanij po mezhdunarodnoj migracii. Poyasnitel'naya zapiska* [The consortium of applied research on international migration. Explanatory note], 11/13, 3. [in Russian].
3. *Zakon o vneshnej trudovoj migracii 2010* [On the introduction of labor migration]. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 4. [in Russian].
4. *Zakon o pravovom polozhenii inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva v Respublike Belarus' 1993* [On the Legal Status of Foreign Citizens and Stateless Persons in the Republic of Belarus]. *Narodnaya gazeta* [People's newspaper], 182-183.
5. *Zakon o pravovom polozhenii inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva v Respublike Belarus' 2010* [On the Legal Status of Foreign Citizens and Stateless Persons in the Republic of Belarus]. *Demoskop Weekly*. <<http://demoscope.ru/weekly/knigi/zakon/zakon0104.html>>. [in Russian].
6. *Kodeks Respubliki Belarus' ob administrativnyh pravonarusheniyah 2003* [Republic of Belarus Code of Administrative Offences 2003]. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 63. [in Russian].
7. *Konstituciya Respubliki Belarus'* [The Constitution of the Republic of Belarus]. (s izmeneniyami i dopolneniyami, prinyatyimi na respublikanskih referendumah 24 noyabrya 1996 g. i 17 oktyabrya 2004 g.) *Nacional'nyj pravovoj Internet-portal Respubliki Belarus* [The National Legal Internet Portal of the Republic of Belarus]. <<http://www.pravo.by/main.aspx?guid=14551>>. [in Russian].
8. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2006) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 26. [in Russian].
9. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2006) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 24. [in Russian].
10. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2007) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 196. [in Russian].
11. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2009) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 118. [in Russian].
12. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2010) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 186. [in Russian].
13. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2010) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 161. [in Russian].
14. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus'* (2010) [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 238. [in Russian].
15. *Postanovlenie ob utverzhenii perechnya mest, dlya poseshcheniya kotoryh, i ob"ektov, dlya v"ezda na territoriyu kotoryh i prebyvaniya na nej inostrannym grazhdanam, licam bez grazhdanstva neobhodimo special'noe razreshenie, a takzhe gosudarstvennyh organov i inyh organizacij, upolnomochennyh vydavat' takie razresheniya* (red. ot 09.07.2010) (2010). [On approval of the list of places ...]. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 24, 5/17223. (2006, February, 15). [in Russian].
16. *Postanovlenie ob utverzhenii instrukcii o poryadke vydachi inostrannym grazhdanam i licam bez grazhdanstva special'nyh razreshenij na pravo zanyatiya trudovoj deyatel'nost'yu v Respublike Belarus' 2004* [On approval of the instructions on the procedure for the issuance of foreign citizens and stateless persons of special permits for work in the Republic of Belarus]. (Ministerstvo vnutrennih del Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 192. [in Russian].
17. *Postanovlenie ob utverzhenii Instrukcii o poryadke vydachi razresheniya na privlechenie v Respubliku Belarus' inostrannoju rabocheju silu i special'nogo razresheniya na pravo zanyatiya trudovoj deyatel'nost'yu v Respublike Belarus' i priznanii utrativshimi silu nekotoryh postanovlenij Ministerstva vnutrennih del Respubliki Belarus' ot 2011* [On approval of the instructions on the procedure for issuing a permit ...]. (Ministerstvo vnutrennih del Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 83. [in Russian].
18. *Postanovlenie ob utverzhenii polozheniya o poryadke provedeniya identifikacii lichnosti inostrannogo grazhdanina ili lica bez grazhdanstva, prebyvayushchego v Respublike Belarus' i ne imeyushchego dokumenta dlya vyezda za granicu, i formy spravki, podtverzhdayushchej lichnost' inostrannogo grazhdanina ili lica bez grazhdanstva*

- 2010 [On Approval of the procedure for issuing identification ...]. (Sovet Ministrov Belarusi). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 145. [in Russian].
19. *Postanovlenie ob utverzhenii pravil vklyucheniya inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva v spisok lic, kotorym otkazano v vyezde iz Respubliki Belarus', i isklyucheniya inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva iz ehtogo spiska, a takzhe poryadka vedeniya takogo spiska* 2010 [On approval of the rules of inclusion of foreign citizens and stateless persons in the list of persons who are denied exit from the Republic of Belarus, and the exclusion of foreign citizens and stateless persons from the list, as well as the procedure for conducting such a list]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], 175. [in Russian].
20. *Postanovlenie ob utverzhenii pravil vklyucheniya inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva v spisok lic, kotorym otkazano v vyezde iz Respubliki Belarus', i isklyucheniya inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva iz ehtogo spiska, a takzhe poryadka vedeniya takogo spiska* 2010 [On approval of the rules of inclusion of foreign citizens and stateless persons in the list of persons who are denied exit from the Republic of Belarus, and the exclusion of foreign citizens and stateless persons from the list, as well as the procedure for conducting such a list]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 175, 5/32190. [in Russian].
21. *Postanovlenie ob utverzhenii Polozheniya o poryadke deportacii inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva* 2007 [On approval of the Regulations on deportation of foreign nationals and stateless persons]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 69. [in Russian].
22. *Postanovlenie o poryadke sozdaniya mest dlya vremennogo sodержaniya inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva, podlezhashchih deportacii* 1999 [On the procedure for the creation of places of detention inistrannyh citizens and stateless persons to be deported]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 82. [in Russian].
23. *Postanovlenie o poryadke oformleniya dokumentov dlya vyezda iz Respubliki Belarus' licam bez grazhdanstva, postoyanno prozhivayushchim v Respublike Belarus'* 1994 (1994). [About paperwork procedure for departure from the Republic of Belarus to stateless persons permanently residing in the Republic of Belarus]. (Sovet ministrov Respubliki Belarus'). *Sobranie postanovlenij Pravitel'stva Respubliki Belarus* [Collection of Belarus Government decisions], № 9, 155. [in Russian].
24. *Postanovlenie ob utverzhenii polozheniya o poryadke osushchestvleniya vysylki inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva iz Respubliki Belarus' i priznaniu utrativshimi silu nekotoryh Postanovlenij Soveta Ministrov Respubliki Belarus' po voprosam deportacii takih lic* 2006 (2010) [On approval of provisions on the implementation of the expulsion of foreign nationals ...]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 24. [in Russian].
25. *Postanovlenie ob utverzhenii poryadka okazaniya yuridicheskimi licami i individual'nymi predprinimatel'nyimi uslug po podboru personala iz chisla inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva, ne imeyushchih razreshenij na postoyannoe prozhivanie v Respublike Belarus'* 2011 (2011). [On approval of the provision of legal entities and individual entrepreneurs' recruitment services of the number of foreign citizens and persons without citizenship ...]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 78. [in Russian].
26. *Postanovlenie ob utverzhenii Polozheniya o poryadke priglaseniya inostrannyh grazhdan i lic bez grazhdanstva v Respubliku Belarus' v celyah zanyatiya religioznoj deyatel'nost'yu* 2008. [Approval of the Regulations on the procedure for the invitation of foreign citizens and stateless persons in the Republic of Belarus for religious activity]. (Sovet Ministrov Respubliki Belarus'). *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 31. [in Russian].
27. *Ugolovnyj kodeks Respubliki Belarus'* 1999 (2010) [The Criminal Code of the Republic of Belarus]. *Nacional'nyj reestr pravovyh aktov Respubliki Belarus* [National Register of Legal Acts of the Republic of Belarus], № 76. [in Russian].